

Sygn. Akt XVII AmE 306/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Jolanta Stasińska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o obliczenie opłaty koncesyjnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 22 maja 2018 roku, Nr (...)(...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 306/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 22 maja 2018 r., numer (...), Na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 685 i 755) oraz w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387, z późn. zm.) oraz w związku z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 j.t., z późn. zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej określił dla (...) sp. z o. o. - dalej „Przedsiębiorca”, opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 12-02-2015 r., nr (...), na kwotę 59 229,00 zł (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście dwadzieścia dziewięć złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Powód zaskarżył decyzję w całości, zarzucając jej:

I. Naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.

1. art. 107 § 3 k.p.a. poprzez powoływanie jako argument świadczący o słuszności rozstrzygnięcia fragmentów uzasadnień wyroków sądów w sprawach nie mających związku z rozpatrywanym zagadnieniem,

II. Naruszanie przepisów prawa materialnego:

1. art. 32 Konstytucji RP, poprzez wyodrębnienie z przedsiębiorstw energetycznych grupy nie posiadającej przywileju przynależnemu koncesjonariuszom rozpoczynającym działalność w zakresie wynikającym z udzielonej koncesji,

2. art. 34 ust. 1 ustawy prawo energetyczne w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w zw. z ust. 1-3 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 roku w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji uznanie, iż mogą one stanowić podstawę prawną do naliczania podwójnej opłaty rocznej, podczas gdy przy zastosowaniu wykładni celowościowej oczywistym jest, że nie było to intencją racjonalnego ustawodawcy,

3. art. 39 ust. 1 ustawy prawo energetyczne w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w zw. z ust. 1-3 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 roku w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji uznanie, iż mogą one stanowić podstawę prawną do naliczania podwójnej opłaty rocznej, podczas gdy przy zastosowaniu wykładni celowościowej oraz systemowej oczywistym jest, że nie było to intencją racjonalnego ustawodawcy.

W oparciu o powyższe powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,

2. gdyby Sąd uznał, iż Prezes URE nie miał podstaw do odstąpienia od wydania przedmiotowej decyzji, wniósł o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem „Czy przepis § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.), uzależniający status koncesjonariusza w zakresie wysokości pierwszej opłaty z tytułu udzielonej koncesji od rodzaju działalności prowadzonej w roku poprzedzającym udzielenie koncesji, z jednoczesnym faworyzowaniem przedsiębiorstw energetycznych rozpoczynających działalność w ramach udzielonej koncesji, jest zgodny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?”.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wniósł również o oddalenie wniosku powoda o wystąpienie z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na fakt, że rozstrzygnięcie sprawy nie zależy od odpowiedzi Trybunału Konstytucyjnego. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Prezes URE decyzją z dnia 9 lutego 2005 r. nr (...) udzielił Przedsiębiorcy: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 15 lutego 2005 r. do 15 lutego 2015 r. Przedmiot i zakres działalności został określony jako działalność gospodarcza w zakresie obrotu następującymi paliwami ciekłymi:

- benzynami silnikowymi innymi niż benzyny lotnicze,

- olejami napędowymi,

- olejami opałowymi,
- gazem płynnym.

/k. 6-11/

W dniu 27 listopada 2014 r. wpłynął do Prezesa URE wniosek Przedsiębiorcy o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrót paliwami ciekłymi. /okoliczność bezsporna/

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie udzielenia koncesji, Prezes URE decyzją z dnia 12 lutego 2015 r., nr (...), udzielił Przedsiębiorcy koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 16 lutego 2015 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

Przedmiot i zakres działalności określono jako obrót paliwami ciekłymi:

- benzynami silnikowymi innymi niż benzyny lotnicze,
- olejami napędowymi,
- gazem płynnym,

przy wykorzystaniu stacji paliw wskazanych w pkt 1.1-18 koncesji,

stacji (...) wskazanych w pkt 1.1-10 koncesji

oraz autocysternami nie będącymi własnością Przedsiębiorcy.

/ k. 12-15/

Do dnia 16 marca 2015 r. nie wpłynęła na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki opłata koncesyjna z tytułu powyższej koncesji. / okoliczność bezsporna/

Przedsiębiorca w 2014 r., tj. w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości 148.073.282,00 zł, co wynika ze złożonego przez Przedsiębiorcę formularza opłaty koncesyjnej. /k. 10 akt adm./

W związku z powyższym, Prezes URE pismem z dnia 26 czerwca 2015 r. (poprawione pismem z dnia 05/08/2016, sygn. (...)), wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia - w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego wezwania - opłaty z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia. /k. 1-2, 6-7 akt adm./

Pomimo powyższego wezwania, Przedsiębiorca nie uiszczył opłaty koncesyjnej w terminie wskazanym w wezwaniu Prezesa URE. /okoliczność bezsporna/

W związku z powyższym, Prezes URE pismem z dnia 04 listopada 2016 r., zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej. Jednocześnie Przedsiębiorca został wezwany do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej (który to formularz został przekazany Przedsiębiorcy z wezwaniem do wniesienia opłaty koncesyjnej) oraz potwierdzenia uiszczenia przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. /k. 8, 9 akt adm./

Pismem z dnia 10 kwietnia 2017 r. Prezes URE na podstawie art. 10 § 1 w związku z art. 73 k.p.a. zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością

zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, jak również o prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. /k. 13, 14 akt adm./

Przedsiębiorca w wyznaczonym terminie nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia. /okoliczność bezsporna/

W dniu 22 maja 2018 r. Prezes URE wydał decyzję numer (...). /k. 15-17 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, w tym zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2021 roku Sąd oddalił wniosek powoda o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem „Czy przepis § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.), uzależniający status koncesjonariusza w zakresie wysokości pierwszej opłaty z tytułu udzielonej koncesji od rodzaju działalności prowadzonej w roku poprzedzającym udzielenie koncesji, z jednoczesnym faworyzowaniem przedsiębiorstw energetycznych rozpoczynających działalność w ramach udzielonej koncesji, jest zgodny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?”, gdyż rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie wymagało dokonania interpretacji relewantnych przepisów prawa przez Trybunał Konstytucyjny.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 34 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 650, 685 i 755) przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty jego działalności.

Rada Ministrów, w myśl delegacji zawartej w ust. 3 wskazanego wyżej przepisu, określiła w rozporządzeniu z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa URE corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wysokość oraz zasady wnoszenia i obliczania opłaty (Dz.U. z 1998 r., Nr 60, poz. 387).

Stosownie do § 1 ust. 1 ww. Rozporządzenia, wysokość corocznej opłaty, wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego, uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat, z zastrzeżeniem § 2. Współczynniki opłat, o których mowa w ust. 1, określone zostały w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

Dalej wskazać należy, iż z treści §4 ust. 1 Rozporządzenia wynika, że opłatę wnosi się w terminie do 31 marca każdego roku, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. W treści zaś ust. 2 wskazano, że przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji z urzędu, wnosi pierwszą opłatę w terminie do 30 dni od dnia wydania koncesji. Zgodnie z ust. 3, w terminie określonym w ust. 2 pierwszą opłatę wnosi także przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

Zasadniczo to przedsiębiorstwo energetyczne oblicza wysokość opłaty - § 3 Rozporządzenia i jest ono obowiązane udokumentować prawidłowość obliczonej opłaty oraz przedstawić Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki dane stanowiące podstawę jej obliczenia, niemniej jednak w razie stwierdzenia, że opłata została obliczona w sposób nieprawidłowy oraz w razie niewniesienia opłaty w terminie określonym, to Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dokonuje obliczenia opłaty - § 6 Rozporządzenia.

Obowiązek wnoszenia opłat koncesyjnych wyznaczony jest przez sam fakt posiadania ważnej koncesji i obliuguje do uiszczenia opłaty koncesyjnej, bez względu na faktyczne wykonywanie działalności koncesjonowanej. Dlatego też zasadnie przyjął pozwany, że dla powstania obowiązku wniesienia przedmiotowej opłaty koncesyjnej od koncesji udzielonej w 2015 roku i ustalenia jej wysokości istotna jest wysokość przychodów osiągniętych w roku poprzedzającym udzielenie przedmiotowej koncesji. Powód twierdził jednak, że nie jest zasadne żądanie opłaty, gdyż opłata koncesyjna została już uiszczona w dniu 25 marca 2015 roku oraz, że opłata ta została uiszczona w terminie. Stanowisko powoda w powyższym zakresie jest niezasadne.

Prezes URE prawidłowo przyjął, że powód, jako podmiot, który uzyskał koncesję w 2015 roku, tj. w dniu 12 lutego 2015 roku winien uiścić opłatę w terminie 30 dni od dnia jej udzielenia, tj. do dnia 16 marca 2015 r. Sposób określenia wysokości naliczonej przez pozwanego opłaty jest w ocenie Sądu prawidłowy, gdyż opiera się o wspomnianą wyżej treść § 4 ust. 3 Rozporządzenia oraz z uwzględnieniem treści § 1 i 2 rozporządzenia, tj. w oparciu o przychody z działalności koncesyjnej w 2014 roku, gdyż taka była prowadzona. Z tego też względu zasadnie przyjął pozwany, że nieprawidłowo wnioskował powód, iż kwota opłaty koncesyjnej od koncesji wskazanej w zaskarżonej decyzji powinna wynosić 200,00 zł, jak w przypadku przedsiębiorstw energetycznych, którzy nie prowadzili działalności i rozpoczynają jej prowadzenie dopiero po uzyskaniu koncesji. Pomimo powyższego, powód po wezwaniu z dnia 26 czerwca 2015 r. (poprawionym wezwaniem z dnia 5 sierpnia 2016 r.) do uiszczenia przedmiotowej opłaty, zignorował ciążący na nim obowiązek. Wynika on zaś z samej treści art. 34 – Prawa energetycznego, albowiem wyraźnie stwierdza, że coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty jego działalności (opłaty koncesyjne) wnosi przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja. Na podkreślenie wymaga zatem sam fakt udzielenia koncesji. W niniejszej sprawie należy też podkreślić, że koncesja udzielona powodowi w dniu 9 lutego 2005 r. wygasła wraz z upływem wskazanego w jej treści okresu jej obowiązywania tj. w dniu 15 lutego 2015 r., natomiast powód wystąpił z wnioskiem o udzielenie kolejnej koncesji w dniu 27 listopada 2014 r. Powyższe oznacza, że koncesja z dnia 9 lutego 2005 roku wygasła, a powód uniemożliwił pozwanemu przedłużenie okresu jej obowiązywania. Niewątpliwie powód nie skorzystał z możliwości złożenia wniosku o przedłużenie koncesji z dnia 9 lutego 2005 r. w trybie art. 39 ustawy – Prawo energetyczne, z zachowaniem terminu wskazanego w treści powołanego przepisu, tj. nie później niż na 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Należy też dalej wskazać, że w niniejszej sprawie nie zachodzi kontynuacja działalności koncesjonowanej, do której powód nabył prawo wraz z wydaniem decyzji koncesyjnej z dnia 9 lutego 2005 r. Koncesja z dnia 12 lutego 2015 r. jest nową koncesją wydaną na wniosek, a ponadto nie zachodzi ścisła tożsamość przedmiotu i zakresu w stosunku do poprzedniej koncesji z dnia 9 lutego 2005 roku. W nowej koncesji z dnia 12 lutego 2015 roku w sposób odmienny i szerszy określono przedmiot koncesyjnej działalności powoda, do której powód był uprawniony na podstawie tej decyzji - tj. od dnia 16 lutego 2015 r. Wobec tego uzyskanie nowej koncesji było konieczne do dalszego prowadzenia działalności koncesyjnej, a w związku z tym powód winien był uiścić pierwszą opłatę koncesyjną płatną w terminie 30 dni po uzyskaniu koncesji na wniosek, czego jednak nie uczynił. Z tych wszystkich względów mylnie powód przyjął, że interpretacja dokonana przez Prezesa URE skutkuje faktycznie dwukrotnym obciążeniem przedsiębiorcy z tego samego tytułu oraz, że w niniejszej sprawie zachodzi tożsamość pomiędzy uiszczoną przez skarżącego opłatą z tytułu koncesji w dniu 25 marca 2015 r. - uiszczoną za koncesję (...), nr (...), a żadaną przez Prezesa URE opłatą. Należy tu bowiem podkreślić, że uiszczona przez powoda opłata w wysokości 59.229,00 zł w dniu 25 marca 2015 roku (k. 10 akt adm.) dotyczyła innej koncesji. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie o sygn. akt VII AGa 2250/18, że: „Zróżnicowanie wyzwań administracyjnych, wiążących się z rozpoznaniem wniosku o udzielenie nowej koncesji i przedłużenie dotychczasowej, uzasadnia zróżnicowanie kosztów opłat koncesyjnych ponoszonych przez przedsiębiorców, którzy wstąpili z takimi wnioskami.” W odniesieniu do podnoszonych przez powoda wątpliwości konstytucyjnych w niniejszej sprawie, należy podzielić pogląd Sądu Apelacyjnego wyrażony w powołanym wyżej wyroku, zgodnie z którym: „ (...) za źródło obowiązku uiszczenia przedmiotowej opłaty należy uznać art. 34 ust. 1 Pe, a z przedstawionych już względów, nie ma podstaw by utrzymywać, iż z treści rozporządzenia wynika, iż dokonuje ono niedopuszczalnej ingerencji w charakter tej daniny.” W związku z tym uzasadnione było obliczenie przedmiotowej opłaty koncesyjnej z urzędu z tytułu z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa URE nr (...) z dnia 12 lutego 2015 r. wskazanej w sentencji zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako niezasadne.

O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne pozwanemu jako wygrywającemu przedmiotowy spór, złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego w wysokości 720 zł.

Sędzia SO Jolanta Stasińska